

Spis treści

UWAGI REDAKCYJNE	13
WSTĘP	15
Rozdział 1	
DZIECIŃSTWO I WCZESNA MŁODOŚĆ 1852–1867	31
Japonia w drugiej połowie XIX wieku	31
Pałac Cesarski w Kioto	35
Rodzice	44
Narodziny	49
Życie codzienne i edukacja	54
– w domu Nakayamy	54
– w Pałacu Cesarskim	58
„Wypędzić barbarzyńców! Restaurować władzę cesarską!”	61
Śmierć cesarza Kōmeia – przejęcie regaliów	71
Rozdział 2	
NOWE CZASY. POCZĄTKOWE LATA PANOWANIA 1867–1873	79
„Obalić siogunat! Restaurować władzę cesarską!”	79
Centralizacja władzy. Zniesienie feudalizmu 1868–1871	95
– ceremonia osiągnięcia dorosłości – Mutsuhito władcą	95
– pierwsze reformy	100
„Bogaty kraj, silna armia” 1868–1873	111
Intronizacja	117
Nowy wizerunek władcy. Obowiązki i edukacja	121
– Mutsuhito w Kioto	121
– podróż do Osaki	122
– nowe obowiązki	126
– podróż na wschód	127

– Tokio nową stolicą	134
pałac cesarski	138
– Mutsuhito w Tokio	153
nowe obowiązki	153
nowe stroje, pojazdy i jedzenie	165
edukacji ciąg dalszy	170
przełomowy rok 1873	171

Rozdział 3

JAPONIA W LATACH 1873–1912	175
Kolejne reformy	175
Protesty niezadowolonych	177
Monarchia konstytucyjna i parlament	184
Japonizacja westernizacji?	191
Stabilizacja władzy?	196
Japonia mocarstwem w Azji Wschodniej	201

Rozdział 4

CESARZ DOJRZAŁY 1873–1912	217
Edukacji ciąg dalszy	218
Wielkie podróże po kraju	225
– podróż pierwsza:	
Japonia zachodnia i południowa, rejon Chūgoku i Saikoku (1872)	227
– podróż druga:	
Japonia północno-wschodnia, rejon Tōhoku i Hokkaido (1876)	234
– podróż trzecia:	
Japonia północna i centralna, rejon Hokuriku i Tōkaidō (1878)	242
– podróż czwarta:	
Japonia centralna, rejon Chūōdō (1880)	245
– podróż piąta:	
Japonia północno-wschodnia, rejon Tōhoku i Hokkaido (1881)	247
– podróż szósta:	
Japonia zachodnia, rejon San'yōdō (1885)	251
Władca sumienny, monarcha konstytucyjny	252
– obowiązki i wydarzenia	252
– goście zagraniczni	280
Naczelnny dowódca i jego żołnierze	300
– reformy	300
– wojna na południowym zachodzie	303

– Instrukcje cesarskie dla żołnierzy	306
– manewry, ćwiczenia, inne obowiązki	310
– wojna z Chinami	313
– manewry i ćwiczenia	321
– wojna z Rosją	324
– ostatnie lata	332
Rozdział 5	
KOBIETY I DZIECI MUTSUHITO	335
Kobiety na dworze cesarskim – historia	335
– małżonki cesarskie	335
– damy dworu	340
Kobiety i dzieci Mutsuhito	342
– cesarzowa Haruko	342
– damy dworu	360
Yanagiwara Naruko	366
– potomkowie	368
Rozdział 6	
KONIEC EPOKI – POŻEGNANIE CESARZA MUTSUHITO	381
Choroby i kres życia	381
Żałoba i uroczystości pogrzebowe	386
Reakcja w kraju i na świecie	394
ZAKOŃCZENIE	409
Konserwatywny władca nowoczesny?	409
Pamięć o cesarzu Meiji	424
BIBLIOGRAFIA	445
ANEKSY:	459
1. <i>Konstytucja Wielkiego Cesarstwa Japonii</i> (1889)	459
2. <i>Akt o domu cesarskim</i> (1889)	465
3. <i>Reskrypt cesarski o wychowaniu</i> (1890)	471
KALENDARIUM	473
SUMMARY	489
INDEKS NAZWISK	491
ŹRÓDŁA ILUSTRACJI	500

Contents

EDITORIAL NOTES	13
-----------------------	----

PREFACE	15
---------------	----

Chapter 1

CHILDHOOD AND EARLY YOUTH 1852–1867	31
Japan in the second half of the 19 th century	31
The Kyoto Imperial Palace	35
Parents	44
Birth	49
Daily life and education	54
– at Nakayama’s house	54
– at the Imperial Palace	58
„Expel the barbarians! Restore the imperial rule!”	61
Emperor Kōmei’s death: taking over the regalia	71

Chapter 2

NEW TIMES. FIRST YEARS OF RULE 1867–1873	79
„Overthrow the shogunate! Restore the imperial rule!”	79
Centralization of power. Abolition of feudalism 1868–1871	95
– Coming of age ceremony: Sovereign Mutsuhito	95
– first reforms	100
„Rich country, strong army” 1868–1873	111
Enthronement	117
New image of the sovereign. Duties and education	121
– Mutsuhito in Kyoto	121
journey to Osaka	122
new duties	126
journey to the East	127
– Tokyo – the new capital	134
the imperial palace	138

– Mutsuhito in Tokyo	153
new duties	153
new clothes, vehicles, food	165
education continued	170
the crucial year 1873	171
Chapter 3	
JAPAN IN THE YEARS 1873–1912	175
Successive reforms	175
Protests of the dissatisfied	177
Constitutional monarchy and the parliament	184
Japanization of westernization?	191
Stabilization of rule?	196
Japan: a power in East Asia?	201
Chapter 4	
MATURITY 1873–1912	217
Education continued	218
Great journeys across the country	225
– first trip: western and southern Japan, Chūgoku and Saikoku region (1872)	227
– second trip: north-eastern Japan, Tōhoku and Hokkaido region (1876)	234
– third trip: central and northern Japan, Hoku-riku and Tōkaidō region (1878)	242
– fourth trip: central Japan, Chūōdō region (1880)	245
– fifth trip: north-eastern Japan, Tōhoku and Hokkaido region (1881) ...	247
– sixth trip: western Japan, San'yōdō region (1885)	251
A conscientious ruler, constitutional monarch	252
– duties and events	252
– guests from abroad	280
The supreme commander and his soldiers	300
– reforms	300
– war in the south-west	303
– <i>Imperial Precepts to Soldiers and Sailors</i>	306
– Manoeuvres, exercises, other duties	310
– war with China	313
– manoeuvres and exercises	321
– war with Russia	324
– the last years	332

Chapter 5	
MUTSUHITO'S WOMEN AND CHILDREN	335
Women at the imperial court – the history	335
– imperial consorts	335
– ladies-in-waiting	340
Mutsuhito's women and children	342
– empress Haruko	342
– ladies-in-waiting	360
Yanagiwara Naruko	366
– descendants	368
Chapter 6	
END OF AN ERA – FAREWELL TO EMPEROR MUTSUHITO	381
Diseases and end of life	381
Mourning and funeral	386
Reaction in the country and worldwide	394
CONCLUSION	409
A conservative modern ruler?	409
The memory of Emperor Meiji	424
BIBLIOGRAPHY	445
APPENDICES	459
1. <i>The Constitution of the Empire of Japan</i> (1889)	459
2. <i>The Imperial Household Law</i> (1889)	465
3. <i>Imperial Rescript on Education</i> (1890)	471
CALENDAR	473
SUMMARY	489
INDEX OF NAMES	491
ILLUSTRATION SOURCES	500